

Sammanfattning

Gränsöverskridande avfallstransporter regleras främst genom EG-förordning 1013/2006 om transport av avfall (avfallstransportförordningen). I förordningen beskrivs vilka regler som gäller för införsel och utförsel och import och export av avfall. Avfallstransportförordningen gäller som svensk lagstiftning.

Länsstyrelserna har enligt 2 kapitlet 28 § Tillsynsförordning (2011:13) ansvaret för tillsynen över de avfallstransporter som omfattas av EG-förordningen. Kommunen har enligt 26 kapitlet 3 § miljöbalken tillsynsansvaret för 15 kapitlet miljöbalken. Det innebär att de även har en viss tillsyn på gränsöverskridande avfallstransporter.

Länsstyrelsen i Västra Götaland har fått i uppdrag av regeringen att ta fram ett förslag om koncentration av länsstyrelsernas ansvar för tillsynen över gränsöverskridande avfallstransporter. Uppdraget ska genomföras efter samråd med Tullverket och övriga länsstyrelser och redovisas till regeringen (Miljödepartementet) senast den 31 oktober 2011.

För att få en effektivare tillsyn bedömer utredningen att det bör vara ett fåtal tillsynsmyndigheter som arbetar med denna tillsyn. Vidare krävs ett nära samarbete mellan länsstyrelserna, Tullverket, Kustbevakningen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och kommunerna. En stor del av arbetet med gränsöverskridande avfallstransporter består i att få till stånd fungerande samverkan med nämnda myndigheter.

Förslag till koncentration

Utredningen föreslår att tillsynsansvaret över EG förordning 1013/2006 för tillsyn i hamnar och vid gränsövergångar och över den av Tullverket initierade tillsynen utanför hamnområden, bör ligga på följande länsstyrelser:

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Länsstyrelsen i Skåne län

De flesta av de största hamnarna i Sverige efter hanterad godsmängd ligger inom fyra av dessa fem län. I Norrbottens län finns ingen stor hamn men däremot flera stora gränsövergångar. Stora gränsövergångar finns även i Skåne och Västra Götalands län. Eftersom det oftast är inom och i närheten av de största hamnarna samt vid de största gränsövergångarna, som de flesta illegala gränsöverskridande avfallstransporter hittills stoppats har detta till viss del fått styra valet av de utvalda ansvariga länen. De fem föreslagna länsstyrelserna är de som får anses ha skaffat sig en hel del erfarenhet och kunskap i frågor rörande gränsöverskridande avfallstransporter genom att de har arbetat med sådan tillsyn.

De fem ansvariga länsstyrelserna bör även utöva tillsyn vid hamn- och gränsövergångar samt vid den av Tullverket initierade tillsynen utanför hamnområden förutom i sina egna län även i övriga län enligt föreslagen regional indelning.

Regionindelning

Omfattar länen	Ansvarig länsstyrelse
Norrbottnen, Västerbotten	Länsstyrelsen i Norrbottens län
Gävleborg, Dalarna, Jämtland, Västernorrland	Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Stockholm, Uppsala, Södermanland, Örebro, Västmanland, Östergötland, Gotland	Länsstyrelsen i Stockholms län
Västra Götaland, Halland, Jönköping, Värmland	Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Skåne, Kalmar, Blekinge, Kronoberg	Länsstyrelsen i Skåne län

Tillsyn initierad av Tullverket

Tillsyn i samverkan med Tullverket kan ske i hamnar, utanför hamnar där godset befinner sig samt vid gränsövergångar till icke EU-land. Den av Tullverket initierade tillsynen innebär att Tullverket selekterar fram kontrollobjekt för export till icke EU-land. Det är sedan Länsstyrelsen som tillsynsmyndighet som avgör om avfallet är en tillåten export eller inte.

Övriga länsstyrelser roll

Utredningen föreslår även att samtliga 21 länsstyrelser även fortsättningsvis ska ha kvar den övriga tillsynen över gränsöverskridande avfallstransporter som regleras i EG-förordning 1013/2006 och som berör länsstyrelsen som tillsynsmyndighet. Det innebär bland annat att samtliga länsstyrelser har tillsyn över sina egna tillsynsobjekt som t.ex. exporterar eller importerar avfall.

Vad gäller kontroller av gränsöverskridande avfallstransporter på väg och järnväg (dock ej vid hamnar, gränsövergångar och den av Tullverkets initierade tillsynen) föreslås att alla 21 länsstyrelserna som tidigare har kvar sitt tillsynsansvar.

Länsstyrelserna bör även ges tillsynsansvar att kontrollera inrikes avfallstransporter eftersom även sådana olagliga transporter kan påträffas vid tillsyn över gränsöverskridande avfallstransporter. Idag har kommunerna ensamt tillsynsansvar över inrikes avfallstransporter.

Resurser

Utredningen föreslår att resurser avsätts för denna tillsyn och att dessa fördelas på de fem län som får tillsynsansvaret. Förutom för personalkostnader behöver även resurser avsättas för transporter och utrustning etc., samt i en särskild pott även medel för omhändertagande av avfall.

Samordning/Vägledning

Var och en av de fem utvalda länsstyrelserna i Norrbotten, Gävleborg, Stockholm, Västra Götaland och Skåne län bör få ett uttalat ansvar att informera och vägleda de länsstyrelser och kommuner som ligger inom respektive läns ansvarsområde enligt den föreslagna regionala indelningen vad gäller frågor om tillsyn över

gränsöverskridande avfallstransporter. De fem föreslagna länsstyrelserna bör även få rollen att samordna tillsynen och tillsynsvägleda mellan de olika myndigheterna som berörs inom respektive region och därutöver fungera som en länk mellan den nationella samverkansgruppen, länsstyrelserna och de lokala tillsynsmyndigheterna.

Behov av ytterligare insatser

För att effektivisera tillsynen över gränsöverskridande avfallstransporter inom landet behöver, förutom att koncentrera tillsynen över hamnar och gränsövergångar, en rad ytterligare åtgärder vidtas. Det rör bl. a tillsynsansvar, resurser och bemyndiganden för berörda myndigheter.

I utredningen har en del av dessa behov identifierats. Det ligger dock utanför denna utrednings uppdrag att vidare utreda dessa frågor varför de enbart redovisas under avsnitt 6.1.4.